

וזאת הברכה, שמחה תורה

וזאת הברכה

ענין הברכה לפני הפטירה

וזאת הברכה אשר ברוך משה איש האלוקים את בני ישראל לפני מותו (לג.א)

אם לא עכשיו אימתי (רש"י). השפתי חכמים נדחק בכיבור דברי רש"י, שהרי לכאורה יכול היה לברכם קודם לכן. יתכן הביאור, כידוע שיש ענין גדול בברכת צדיקים וכשאדם זקוק הוא מחפש את הצדיקים. והנה הגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל כותב: "וזה שכל הישר לבלי לפחד ממנה מאומה כי מי יודע אם יכשר דרכו" ומאחל הגר"ס מזל טוב לאחד שנפטר עליו קרובו שהיה מושלם בתורה ומידות. היינו, אחר שזוכה ומגיע למדרגתו בתורה ויראה, אין להצטער על פטירתו מה שנוגע אל עבודתו, משום שמי יודע מה היה קורה אם היה נשאר, אולי מאבד מדרגתו. לכן גם כאן הזמן המתאים ביותר שמשנה רבינו יברך את כלל ישראל, היות שהוא לפני מותו, לא רק בגלל שהגיע עת פרידה, אלא היות שכל חייו עלה והתעלה ואף ביום מותו התעלה, ממילא לפני מותו הגיע לשיא פסגתו ואז הזמן הראוי לברך, שאם לא עכשיו אימתי. ספר "לתתן עליון"

ששברת (רש"י). לכאורה יש להבין, מאי יישר כח שייך בעבור זה, ומה טובה עשה לישראל בזה. ביאור נחמד על כך אמר בעל ספר "קרובן העני": הנה ידוע מה שפירש"י "ביום השישי" (בראשית א. ו), שהיו עמודי שמים רופפים אם לא יקבלו ישראל את התורה. ובספר "אורחות צדיקים" כתב, שלולי השכחה לא היו ישראל עוסקים בתורה, שהיו לומדים פעם אחת ותו לא. וזה ידוע ג"כ מתיקונים וספרים (עייני עירובין נד) ששבירת הלוחות גרמה השכחה. והשתא אתי שפיר, שמגיע למשה יישר כח על שבירת הלוחות, שעשה בזה טובה לישראל, שמוכרחים ללמוד ויתקיים העולם. וזה שאמר הכתוב: "אשר עשה משה לעיני כל ישראל", ששיבר הלוחות, וקשה, מה טובה עשה בזה. ומתוך, "בראשית ברא", בשביל התורה שנקראת ראשית, ואם לא היה שובר הלוחות, לא היו עוסקים בתורה כנ"ל.

ספר "להתערך באהבתך"

שמחה תורה

ריבוי שמחה

כתוב בספר "בן איש חי" (פ' וזאת הברכה): מה שמרבים בשמחה לכבוד התורה היא מצוה גדולה, ובכל דבר יכוין האדם לשם שמים, ויזהר מלערב בתוך השמחה של תורה שחוק וקלות ראש ח"ו. וכתוב במדרש: ודוד מכרכר בכל עוז לפני ה'. מהו בכל עוז? בכל כוחו. מהו מכרכר? שהיה מכה ידיו זה על גבי זה וטופח ואומר כירי רם כירי רם. ובפירושו "אור שבעת הימים" כתב, שהיה מכיון להגביר הימין על השמאל וחסד על הגבורה ורחמים על הדין. והיה מכיון למתקן על ידי זה ה' גבורות הרמוזים ביד שמאל, בה' אצבעות הימין וחמש פעמים חמש בהכאה הם "כה", סימן לדבר "כה" תברכו את בני ישראל. ומכאן סמך למנהג ישראל בשמחת תורה.

ספר "אוצרות התורה"

חתי תורה, כבוד התורה

בספר "פלא יועץ" כתב: ומנהגן של ישראל, שעושין חתי תורה בכל שמחת תורה וזמן שמחה הוא לכל ישראל, ישמח ישראל בעושי, שמחה של מצוה לגומרה של התורה וכו', ובפרט בעת שעושין שבע הקפות מנהג חסידים ואנשי מעשה לפזז ולכרכר בשירות ותשבחות ושמחות וגיל, והיא סגולה נפלאה לזכות לו ולזרעו לכתרה של תורה.

בספר "יסוד ושורש העבודה", כתב, וכבר הובא בספרים גודל מעלת אדם המרבה בכל מיני שמחות לפני

ולזבולן אמר שמח זבולן בצאתך ויששכר באהליך (לג. יח)
לכאורה בברכת משה רבינו לשבטים יש דבר פלא. כל שבט קיבל ברכה בפני עצמו, מלבד שבט אחד שהוזכר רק בדרך אגב: שבט יששכר, ולא נתברך כלל וכדאיתא במדרש (פע"ב ס"ה) שהברכה היא לזבולון שיצליח על ידי שיששכר לומד. וצריך להבין הטעם, למה לא ברכו להדיא. אלא רואים מכאן דבר נפלא, דאדרבה: יששכר שעסק בתורה אינו צריך לברכה! התורה היא מקור הברכה, וזבולון שתומך בו הוא צריך לברכה של "ויששכר באהליך", כדי שיתרבה שכרו, אבל יששכר אין צריך. ספר "שבענו מטובך" רב חיים קניבסקי זצ"ל

ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד (לג. כז)

באמת השם יתברך הוא המגרש את האויב "מפניך", עוד לפני שאתה מגרשהו. מסוגל אתה לנצחו משום שהשם יתברך כבר נטל ממנו מתחילה את כוחותיו. אף על פי כן "ויאמר השמד", אומר הקב"ה לך, כי השמד תשמיד אותם, שתעשה פעולות אנושיות, למען יגדל כבודך, כאילו אתה עשית את כל אלה.

ספר "מענינה של תורה"

לעיני כל ישראל (לד. יב)

לעיני כל ישראל, שנשאו לבו לשבור הלוחות לעיניהם וכו'. והסכימה דעת הקב"ה לדעתו ואמר לו יישר כחך

הספר תורה, שבזה מעורר גם כן למעלה בעולמות העליונים הקדושים שמחה וחדווה עצומה, וכל הזהיר בשמחה של תורה ביום הזה, בטוח שלא יפסוק תורה מזרעו.

ספר "אוצרות התורה"

החג המסיים ומסכם את כל שלושת הרגלים
יום שמחה תורה כותב בעל שו"ת "ציץ אליעזר", הוא לנו בחינה של "עצרת תהיה לכם", להינזר לרגע קט משאון החיים הסואנים ולהיעצר ולהתכנס אל תוך עצמנו ולהתייחד עם קוננו, לשמוח על כל הטוב הרוחני שהעניק לנו בימים קדושים אלו מראש השנה ועד הושענא רבה, ולעשיית דין וחשבון נוקב עם עצמנו: האם אמנם ניצלנו ימים נוראים אלה כפי שהיו צריכים לנצל, ולתקן כל מה שבאפשר עוד לתקן ביום גדול זה, שבו אנו שוכחים הכל ושמחים בשמחת התורה.

ולא זו בלבד: ה"ספורנו (ויקרא כג. לו) מבאר, שענין ה"עצירה" הוא לא בלבד לשבות ממלאכת הדיוט, אלא יש בה גם אזהרת עמידה איזה זמן במקומות הקדושים לעבוד במקומות האם את השם יתברך בתורה או בתפילה או בעבודה. שזה היום אחר החג הסוכות, אשר בו שלמו כל שמחת הרגלים, הוא קודש להיות יום עצרת שייצרו במקומות הקודש ותהיה שמחתו שמחה של תורה ומעשים טובים, כאמרו (תהלים קמט:): "שמח ישראל בעושיו וכו'". ומכל מקום למדנו מדברי הספורנו, שהיום הזה משמש לא רק כסיכום המועדים והרגל הסמוך לו, אלא משמש כסיום כל שלושת הרגלים, פסח, שבועות וסוכות, ולכן כציון לכך יש לנו להעצר במקומות הקודש ולהתייחד עם בוראנו, ולשמו בשמחה של תורה ומעשים טובים ולעשותו יום טוב בהלל והודאה. והבעל שו"ת "ציץ אליעזר", מסיים: שישו ושמחה בשמחת התורה כי היא לנו עוז ואורה, עוז ועוצמה מפני כל הקמים עלינו, ואורה להאיר בפנינו דרך עץ חיים, לטוב לנו בזה ובבא.

ספר "כמוצא שלל רב, סוכות"

והיית אך שמח, ריבוי שהוא מיעוט
חז"ל (סוכה מח.) לומדים מהפסוק "והיית אך שמח" (דברים טז, טז), שבא לרבות לילי יום טוב האחרון, דשמיני חייב בשמחה. וידועה קושית הגר"א שבכל מקום דורשים מ"אך" מיעוט, וכאן דורשים מ"אך" ריבוי. ומבאר הגר"א: דהנה בחג הסוכות יש כמה מצוות שיש לשוב עליהם, סוכה לולב, אתרוג הדס ושמחה בית השואבה, וכל אלה הענינים נוהגים רק בשבעת ימי החג, אבל ביום השמיני אין עוד כל אלה, ולא נשאר לכני האדם רק שמחת החג לבדו וזהו שאמר "והיית אך שמח", ולא יותר וע"כ בא לרבות ליל יום טוב האחרון, אבל באמת מיעוט הוא.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "סוכות"

הלכה: ההקפות בשמחה תורה

כתב הרמ"א (סי תרט ס"א): ועוד נוהגין במדינות אלו להוציא בשמחת תורה ערבית ושחרית כל ספרי תורה שבהיכל ואומרים זמירות ותשבחות וכל מקום לפי מנהגו. ובפסקי תשובות (אות א) כתב: והמדקדקים אומרים 'בריך שמייה וכו' בשעה שמוציאין את הספר תורה לקריאה בין בלילה בין ביום. יש נוהגין בכל פעם שמוציאין את כל הספרי תורה מהארון קודש שמניחין שם נרות דלוקים על שם כי נר מצוה ותורה אור, אך הט"ז מפקפק על מנהג זה כי יש בו משום הורדת הקדושה של הארון קודש. *ספר "פסקי תשובות" חלק ו'*

פתגם: נח יותר להפסיד מאשר כמעט לנצח

ספר "שמחלה"

חקירה: שאלת גשמים

חלק מהתפילה, ואם לא הזכיר כאילו לא התפלל כלל, או רק חיוב הזכרה, תוספת על התפילה, וגם אם לא הזכיר עדיין התפלל. (הגר"ח סטנסיל א: חלק מהתפילה) *ספר "קובץ יסודות וחקירות"*

סיפור: רמז ברור

בעיר סלונים נתפנה כסא הרבנות. באו אנשי סלונים לפני רבי איזיל חריף והציעו לו את הרבנות בעירם. היו הולכים ומונים לפניו את שבחיה ותפארתה של סלונים, ובין היתר אמרו לו: קבלה היא בידנו, שבעיר סלונים קבורה בתו של רש"י. אמר להם רבי איזיל: אני רוצה לקוות, שרש"י בעצמו אינו קבור אצלכם.

ספר "חד וחלק" חלק ב'

שבת שלום, חג שמח

יוצא לאור לרפואה שלימה של הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם רפאל בן רבקה, חיים מאיר בן גבי זוירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אביטל אורה בת אנאל אידה, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלוה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליה, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן זהרה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צ'רלי בן ג'ולייט אסתר. אמיל חיים בן עזו עזיזה. ראובן בן חנינה, רחל בת מיה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr